Hans Juchenheim

Hans Juchenheim werd geboren op 25 oktober 1928 in Bad Salzuflen, Duitsland. Hij was de zoon van Alwin Juchenheim (1889) en Paula Katzenstein (1902). Hij had een oudere zus Lore (1926). Het gezin woonde op Langestrasse 16 in Vlotho am Wesel, Duitsland. Zijn vader was handelaar in graan en het gezin was vermogend. Sortine Selma Eisendrath-Juchenheim in Zaandam was een tante van Hans. Ze was getrouwd met Bernard.

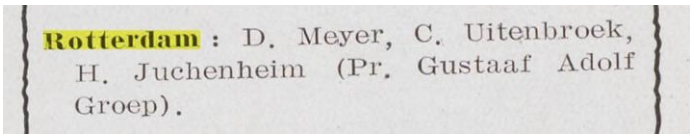
Op 9 en 10 november 1938 vond de Kristalnacht plaats. In de vroege ochtend van de tweede dag vol aangejaagde razernij liepen vier SS'ers en SA'ers gewapend met bijlen en voorhamers van het raadhuis naar de sjoel van Vlotho. Ze openden de houten voordeur en begonnen met hun gereedschap om zich heen te slaan. Alles van waarde werd vernield. Ook de joodse winkel in het dorp werd gemolesteerd. De kostbare kledingvoorraad van de confectiezaak belandde op het kerkplein, alle verkoopsters werden naar buiten gejaafd. Ook de woning van de Juchenheims ontsnapt niet aan het barbarisme. *De eigenaars hebben met hun rijkdom lang genoeg de ogen uitgestoken van hun buren*, meende de revolutionaire horde. De middag werd benut om alle ramen, de deuren, trap en badkamer aan diggelen te slaan, een lot dat overigens nog elf huizen beschoren was.

Paula en haar tienjarige zoon Hans probeerden te ontsnappen. Ze vluchtten naar de rivier, maar werden onderweg mishandeld door een SA'er. Wel ontkwamen ze aan arrestatie. De politie kreeg de opdracht om zoveel mogelijk joden op te pakken, bij voorkeur de welvarende en jonge mannen. *Die kunnen worden afgetuigd en vernederd alvorens naar het concentratiekamp te worden getransporteerd*, zo luidden de orders. Tussen de 26.000 nieuwe arrestanten die Dachau, Buchenwald en Sachsenhausen bevolkten, bevond zich ook Alwin. Hij was in nazistische ogen een logische kandidaat voor arrestatie, als rijke zakenman met maar liefst twee auto's.

Het duurde enige dagen voor de familie in Zaandam hoorde van de gebeurtenissen. Bernard greep onmiddellijk zijn vulpen en vroeg zowel het ministerie van Justitie als het Comité voor Joodsche Vluchtelingen al het mogelijke te doen om zijn schoonzus, neefje en nichtje naar Nederland te halen. *'Beleefd roep ik uw welwillende medewerking in om hen, eventueel de 2 kinderen, de grens te laten passeren zodra hun het vertrek uit Duitsland is toegestaan.'*

Uiteindelijk gingen Hans en Lore naar Nederland, hun ouders mochten niet mee. Ze kwamen op 30 maart 1939 terecht in Quarantine Beneden Heijplaat in Rotterdam en gingen via Achterklooster op 24 april naar het Joodse Weeshuis aan de Pletterijstraat in Den Haag. Op 25 juli kwam Hans eindelijk bij zijn oom, dr. Eisendrath, in Zaandam. Zijn zus werd geplaatst bij familie A. Goudsmit in Rotterdam. In september 1939 ging Hans weer naar Rotterdam en werd geplaatst bij de joodse Samuel van Creveld. Zijn zoons Robert en Hans waren lid van

Scouting. Hans bij Groep 5, de Calandtroep, en Robert bij Groep 39, de Gustaaf Adolf groep. Ook Hans Juchenheim werd lid van die groep.

Rotterdam : D. Meyer, C. Uitenbroek, H. Juchenheim (Pr. Gustaaf Adolf Groep).

In juni 1940 ging hij weer naar zijn oom in Zaandam. Daar woonde ook zijn oma Emma Juchenheim-Steinberg. Zij vluchtte al op 22 oktober 1935 uit Vlotho naar haar dochter Selma en schoonzoon Bernard in Zaandam.

Toen de ouders van Hans en Lore eind 1941 in het kader van de 'werkverschaffing' naar Polen gestuurd zouden worden, keerden Hans en Lore op 5 december 1941 terug naar Duitsland. Via Munster, Osnabrück en Bielefeld kwam Hans in december 1941 aan in het ghetto in Riga. Na drie jaar kwam hij in augustus 1944 terecht in concentratiekamp Dachau. Hans maakte als enige van zijn familie de bevrijding mee, maar stierf als gevolg van vlektyfus op 2 juni 1945 alsnog in een nevenkamp van Dachau.

In Vlotho werd voor het ouderlijk huis Stolpersteine voor de familieleden geplaatst.

Meer informatie

Holocaust Survivors and Victims Database -- Hans JUCHENHEIM
Gedenkbuch - Memorial book entry
Holocaust Survivors and Victims Database -- Hans JUCHENHEIM
De verkenner; off. orgaan voor de Padv. Beweging in Nederland, jrg 26, 1940, no. 6, 1940 » 1940-06 - Pag. 5 | Delpher
Hans Juchenheim (born 25 October 1928) • Dokin
Kristallnacht in Vlotho, vlucht naar Zaandam. 'Ze gedroegen zich als wilden' – Mei tot Mei
Foto Lore, Alwin, Hans en Paula Juchenheim (Joods Museum Dorsten).
Meer 'Zaanse' Stolpersteine dan gedacht – Mei tot Mei

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op http://vrijheid.scouting.nl voor meer informatie en alle andere verhalen.